

Πιστοποίηση ανθρακικού αποτυπώματος στις οδικές εμπορευματικές μεταφορές: Το πρότυπο PAS2050

1. Εμπορευματικές μεταφορές και περιβάλλον

Οι εμπορευματικές μεταφορές αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας της Ε.Ε. Ειδικότερα οι οδικές μεταφορές αποτελούν το κύριο μέσο στη μεταφορά εμπορευμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με ποσοστό 49% επί του συνόλου των μέσων μεταφοράς. Δυστυχώς οι αρνητικές επιπτώσεις από τη χρήση των οδικών μεταφορών είναι σημαντικές και περιλαμβάνουν την εκπομπή CO₂, θανατηφόρα ατυχήματα, αυξημένα επίπεδα θορύβου, κυκλοφοριακή συμφόρηση, κτλ. Πιο συγκεκριμένα, με βάση πρόσφατα στατιστικά στοιχεία της Ε.Ε., οι οδικές μεταφορές ευθύνονται για εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε ποσοστό 26%. Δεδομένου ότι η Ε.Ε. υιοθέτησε πρόσφατα μια νέα στρατηγική (Οδικός Χάρτης 2050), με στόχο ένα ανταγωνιστικό σύστημα μεταφορών, το οποίο στοχεύει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 60%, μέχρι το 2050, είναι ιδιαίτερα σημαντική η πιστοποίηση και η μέτρηση του ανθρακικού αποτυπώματος εταιριών που προσφέρουν υπηρεσίες μεταφοράς εμπορευμάτων.

2. Το πρότυπο PAS2050: Βασικά χαρακτηριστικά & οφέλη

Το διεθνές πρότυπο **PAS 2050**, το οποίο εκδόθηκε το 2008 και αναθεωρήθηκε το 2011 από το Βρετανικό Ινστιτούτο Προτύπων (BSI), στοχεύει στην ποσοτικοποίηση του ανθρακικού αποτυπώματος δηλαδή των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου που εκλύονται κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής προϊόντων και υπηρεσιών. Οι διαδικασίες logistics (κυρίως μεταφορά και η αποθήκευση) αποτελούν διαδικασίες του κύκλου ζωής που συμβάλλουν αρνητικά στην έκλυση θερμοκηπιακών αερίων. Ωστόσο, σύμφωνα με έρευνα του MIT³ λιγότερες από 10% των 500 μεγαλύτερων επιχειρήσεων του πλανήτη, έχουν ασχοληθεί με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μεταφορών, και ακόμη λιγότερες εφαρμόζουν ενεργά βελτιώσεις.

Γιατί όμως μια επιχείρηση να εφαρμόσει το διεθνές πρότυπο PAS 2050; Τα οφέλη που προκύπτουν από την εφαρμογή του PAS 2050 είναι τα εξής:

- πληρέστερη εικόνα των διαδικασιών, όσον αφορά την έκλυση θερμοκηπιακών αερίων,

¹ Η κ. Χ. Αραμπαντζή είναι Μηχανικός Περιβάλλοντος και Υπ. Διδάκτωρ στο Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας & Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου

² Ο Δρ. Β. Ζεϊμπέκης είναι Λέκτορας στο Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας & Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρίας Logistics

³ Golobic, S., Boerstler, C. and Ellram, L. (2010) Greening transportation in the supply chain. *MIT Sloan Management Review* 51(2), pp. 47–55.

- μείωση του κόστους λόγω της αναγνώρισης των σημείων με δυνατότητα εξοικονόμησης ενέργειας,
- παροχή κοινής βάσης αναφοράς (χρήση “πράσινων” KPIs) καθιστώντας την επιχείρηση συγκρίσιμη με άλλες τόσο για την ίδια την επιχείρηση όσο και για τους πελάτες της,
- αύξηση του πελατολογίου προσελκύοντας περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένους πελάτες,
- διαφοροποίηση από τους ανταγωνιστές,
- επίδειξη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης,
- συμμετοχή στην προστασία του περιβάλλοντος,
- χρήση της πιστοποίησης ως εργαλείο μάρκετινγκ
- δυνατότητα αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής άνθρακα.

Βασική διαφορά του εν λόγω προτύπου με άλλα περιβαλλοντικά πρότυπα είναι ότι αν και παρέχει τη δυνατότητα αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής άνθρακα, δε λαμβάνει υπόψη την αγορά αυτή στον υπολογισμό και άρα η οποιαδήποτε μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος, αντιπροσωπεύει πραγματικές αλλαγές με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης υπερτερεί σε σχέση με ένα πλήρες πρότυπο αφού δεν απαιτεί πολλά στάδια ανάπτυξης, με αποτέλεσμα την ταχύτερη παράδοση και εφαρμογή του, αποκομίζοντας άμεσα όλα τα οφέλη που προκύπτουν.

3. Ενέργειες για τον υπολογισμό του ανθρακικού αποτυπώματος και για την έκδοση του πιστοποιητικού PAS2050

Όσον αφορά στην έκδοση του πιστοποιητικού, αυτή πραγματοποιείται από εταιρίες ανάπτυξης Προτύπων, εφαρμογών και Πιστοποίησης Ανθρακικών Αποτυπώματος, ενώ ο υπολογισμός, από συνεργαζόμενες συμβουλευτικές εταιρίες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η Carbon Trust έχει πιστοποιήσει περισσότερες από 600 επιχειρήσεις, μειώνοντας το ανθρακικό αποτύπωμα κατά 5,5Mtn, εξοικονομώντας 300εκ.€ .

Πώς όμως επιτυγχάνεται η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά την μεταφορά προϊόντων; Αφού υπολογιστεί το ανθρακικό αποτύπωμα σε τόνους ισοδύναμου του διοξειδίου του άνθρακα (tCO₂e), εξετάζοντας τη συνολική διαδρομή από την αφετηρία ως το σημείο παράδοσης και πίσω, η επιχείρηση είναι σε θέση να εκτιμήσει την υπάρχουσα κατάσταση και ενεργήσει ανάλογα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω δράσεις:

- στροφή σε μέσα και σε καύσιμα πιο φιλικά προς το περιβάλλον για τη μεταφορά εμπορευμάτων,
- βελτιστοποίηση της δρομολόγησης των μέσων μεταφοράς,
- μεγιστοποίηση του συντελεστή πληρότητας και ελαχιστοποίηση των άδειων δρομολογίων,
- αύξηση της απόδοσης των καυσίμων μέσω συχνών ελέγχων και οικολογική οδήγηση

4. Συμπεράσματα

Η πιστοποίηση των εκπομπών CO₂ για μια εταιρία που παρέχει υπηρεσίες logistics είναι ιδιαίτερα σημαντική. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι πολλοί πελάτες τέτοιων εταιριών θέτουν όσο βασικό κριτήριο επιλογής συνεργάτη τις περιβαλλοντικές πρακτικές που υιοθετεί μια εταιρία 3PL/μεταφορική. Το πρότυπο PAS2050 αποτελεί μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα πιστοποίηση η οποία έχει εφαρμοστεί ήδη με επιτυχία σε μεγάλες επιχειρήσεις ανά τον κόσμο. Κλειδί στην σωστή εφαρμογή του αποτελεί η λεπτομερής καταγραφή των αναγκών της κάθε εταιρίας καθώς και των υφιστάμενων διαδικασιών της έτσι ώστε με την πιστοποίηση να επέλθει το αναμενόμενο αποτέλεσμα.